

Crkveni dokumenti

Zbirka službenih izjava crkvenog Učiteljstva, drevnih kršćanskih spisa i zapisa ranokršćanske Predaje

nedjelja, 30. studenoga 2008.

Klement Rimski - Poslanica Korinćanima

Božja crkva koja privremeno boravi u Rimu Božjoj crkvi što kao tuđinka putuje u Korintu: pozvanicima koji su posvećeni Božjom voljom posredstvom Gospodina našega Isusa Krista, neka vas sve više ispunja milost i mir svemogućega Boga po Isusu Kristu.

I. Korintska razmirnica

(1) Nas su, predragi, pogodile nenadane i uzastopne neprilike i nemili događaji. Zato se kasnije nego kanimo prihvaćamo posla oko prilika što se kod vas još uvijek ispituju. To je za Božje izabranike tuđa i strana podjela. Nju su nekolicina pojedinaca koji su nepromišljeni i preuzeti raspalili do tolike bezumnosti da se uvelike ozloglasilo vaše ime koje je časno, slavno i obljubljeno kod svih ljudi.

(2) Tko, naime, ako je kod vas proboravio, nije vašu vjeru prosudio svekreposnom i čvrstom? Tko se nije divio vašoj čistoj i snažnoj vjeri u Kristu? Tko nije slavio vaš velikodušni običaj gostoprimstva? Tko nije proglasio blaženim vaše savršeno i sigurno znanje?

(3) Sve ste činili nepristrano i živjeli po Božjim zakonima. Pokoravali ste se svojim vođama i starijima među vama iskazivali doličnu čast. Mladima ste nalagali da misle što je po mjeri i pošteno. Zapovijedali ste ženama da sve obavljaju neokaljanom, časnom i čistom savješću nježno i kako dolikuje ljubeći svoje muževe. Učili ste ih da čestito, ostajući u redu podložnosti, posve razborite časno obavljaju posao koji se odnosi na kuću.

II. Odlike korinških kršćana

(1) Svi ste vi ponizno razmišljali i ničim se niste razmetali. Radije se podlagaste nego što bi ste naređivali i ugodnije vam je bilo davati nego primati. Bijaste zadovoljni s Kristovim poputninama i uz njih prioniste. Njegove ste riječi čuvali sa skrbi u srcima i njegovu su patnje bile pred vašim očima.

(2) Tako je svima bio dat duboki i obilni mir kao i nezasitna čežnja za dobrim

djelom. Na sve se zbilo puno izlivanje Duha Svetoga.

(3) Ako ste nešto sagriješili s nepažnjom, puni svete odluke u dobrome žaru s pobožnim pouzdanjem pružite svoje ruke prema svemogućemu Bogu i molite ga da vam bude milosrdan.

(4) Naprežite se danju i noću za svekoliko bratstvo da se s milosrđem i savješću spasi broj Božjih izabranika.

(5) Međusobno bijaste neporočni, čisti i bez zloga pamćenja.

(6) Gadila vam se svaka nesloga i rascjep. Tugovali ste nad padovima bližnjih. Njihove ste nedostatke smatrali svojima.

(7) Za dobro djelo se niste kajali, spremni za svako dobro djelo.

(8) Urešeni svekrepnim i svetim ponašanjem sve ste vršili u Božjemu strahu. Po širinama ste svoga srca upisali Gospodnje propise i kazne.

III. Vrela zla

(1) Dana vam je sva slava i blagostanje te se napisano ispunilo: "Ljubljeni je jeo i pio, raširio se i udebljao i trznuo nogom" (**Pnz 32,15**).

(2) Otuda dolaze: ljubomora i zavist, prepirka i pobuna, proganjanje i poremećaj, rat i zatočeništvo.

(3) Tako ustaše "nečasni na časne" (**Iz 3,5**), neslavni protiv slavnih, nerazumni na pametne, mladi protiv starih.

(4) Pravednost i mir zato stoje daleko jer je svatko ostavio Božji strah, obnevidio u vjeri, više ne živi po propisima njegovih zapovijedi niti se vlada kako je dolično Krista. Naprotiv, svatko stupa prema pohotama svoga zlog srca. Sobom nosi nepravednu i bezbožnu zavist po kojoj je i "smrt unišla u svijet" (**Mudr 2,24**).

IV. Drevni primjeri ljubomore

(1) Naime, ovako piše: "Dogodilo se da je nakon dana Kajin Bogu prinio žrtvu ud plodova zemlje. I Abel, i on je, prikazao prvu janjad od ovaca i od njihova loja.

(2) Međutim, Bog je pogledao na Abela i njegove darove, ali nije pogledao na Kajina i njegove žrtve.

(3) Kajin se veoma ražalostio i svoje lice snuždio.

(4) I reč Bog Kajinu: "Zašto si postao odveć tužan i zašto si objesio svoje lice? Ako si na pravi način prikazao prinos, ali nisi pravedno podijelio, zar nisi sagriješio?

(5) Umiri se! Za te je njegovo uklanjanje i ti ćeš njime vladati.

(6) Ali Kajin kaza svome bratu Abelu: pođima u polje. I kada su bili u polju Kajin ustane na svoga brata Abela i ubije ga" (**Post 4,3-8**).

- (7) Braćo, pogledajte: ljubomora i zavist prouzročiše ubojstvo brata.
- (8) Zbog ljubomore otac naš Jakov pobježe od lica svoga brata Ezava.
- (9) Ljubomora je učinila da je Josip bio progonjen do u smrt i dopro sve do sužanjstva.
- (10) Ljubomora je primorala Mojsija da pobjegne od lica Faraona, egipatskog kralja, jer je čuo od sunarodnjaka: "Tko te postavio sucem i rasuditeljem nad nama? Zar me ti želiš ubiti kao što si jučer ubio Egipćanina?" (**Iz 2,14**).
- (11) Zbog zavisti Aron i Mirjam bijahu smješteni izvan tabora.
- (12) Ljubomora je u Had žive odvela Datanal i Abirona jer su se pobunili protiv Božjega sluga Mojsija.
- (13) Zbog ljubomore David nije samo od tuđinaca trpio zavist već ga je također progonio izraelski kralj Šaul.

V. Novi primjeri ljubomore

- (1) Ali da prestanemo s drevnim primjerima, pristupimo natjecateljima koji su najbliži. Uzmimo plemenite uzore našega pokoljenja.
- (2) Iz ljubomore i zavisti bijahu progonjeni najviši stupovi. Oni su se borili do smrti.
- (3) Pred oči stavimo dobre apostole.
- (4) Petar iz nepravedne ljubomore nije pretrpio jednu ili dvije već mnoge patnje. Pošto je tako mučenički posvjedočio, otputovao je na zasluženno mjesto slave.
- (5) Pavao je zbog ljubomore i prepirke pokazao cijenu ustrajnosti.
- (6) Pošto je sedam puta nosio okove, bio progнан, bio kamenovan, postao je navjestitelj vjere na Istoku i Zapadu. Primio je istinsku slavu svoje vjere.
- (7) Nakon što je sav svijet poučio o opravdanju i došao na kraj Zapada te mučenički posvjedočio pred upravnicima, tako je napustio svijet i otputovao na sveto mjesto. Postao je najviši uzor ustrajnosti.

VI. Razornost ljubomore

- (1) Uz te se muževe koji su sveto živjeli skupilo veliko mnoštvo odabranika. Pretrpivši zbog ljubomore mnoga zlostavljanja i muke postali su među nama najviši uzor.
- (29) Zbog ljubomore su progonjene žene Danaide i Dirke. Trpeći strašna i opaka zlostavljanja izašle su na tvrdi put vjere. Slabašne tijelom, primile su pravu nagradu.
- (3) Ljubomora je supruge otuđila muževima i iskvarila ono što je kazao naš otac Adam: "To je, dakle, kost od mojih kostiju i put od moje puti" (**Post 2,25**).
- (4) Ljubomora je i svađa uništila velike gradove i iskorijenila velike narode.

VII. Značenje predaje

- (1) To, predragi, ne pišemo samo zato da vas poučimo, nego da i sami sebe prisjetimo jer smo u istome jarku i jer je pred nama ista utakmica.
- (2) Stoga ostavimo prazna i isprazna razmišljanja i pridimo slavnome i svetome pravilu naše predaje.
- (3) Pogledajmo što je pred našim Stvoriteljem dobro, milo i ugodno.
- (4) Uprimo pogled u Kristovu krv i spoznaj, o koliko je dragocjena njegovu Ocu jer je, poradi našega spasenja prolivena, donijela milost obraćenja svemu svijetu.
- (5) U duhu prijedimo sva pokoljenja i naučimo da je Gospodar pružio mjesto obraćenja onima koji su mu se htjeli vratiti.
- (6) Obraćanje je najavio Noa. Spasili su se oni koji su htjeli.
- (7) Jona je navijestio Ninivljanima propast. Oni su se pokajali za svoje grijehe, sebi su usrdnom molitvom Boga učinili sklonim. Stekli su spasenje makar su bili kod Boga tuđi.

VIII. Poticaji na obraćenje

- (1) Službenici su Božje milosti o obraćenju govorili po Duhu Svetome.
- (2) Ali i sam je Gospodar svega što postoji sa zakletvom rekao: "Života mi moga, govori Gospodin, ne želim toliko grešnikovu smrt kao obraćenje" (**Ez 18,23; 33,11**). Čak je nadodao dobru odluku.
- (3) "Obratite se, kućo Izraelova, od svoga bezakonja. Reci sinovima moga naroda: Kada bi vaši grijesi bili od zemlje do neba i ako bi bili crveniji nego grimizna boja i crniji od vreće i ako mi se opet vratite od svega srca i reknete Oče, uslišat ću vas kao sveti narod" (**usp. Ez 18,30; Ps 102,11; Je 3, 19-53; Iz 1,18**).
- (4) Gospodin i na drugome mjestu kaže: "Operite se i očistite; uklonite mi s očiju zloće svojih duša; prestanite sa svojim opaćinama; naučite činiti dobro; sudite siroti i prosuđujte udovici te dođite razgovarati, govori Gospodin. I ako su vam grijesi kao crveni grimiz, ubijelit ću ih kao snijeg; ako su kao skrlet, ubijelit ću ih kao vunu. I ako hoćete te me poslušate, jest ćete dobra zemlje. Ali ako nećete pa me ne poslušate, proždrijet će vas mač. To kazaše Gospodnja usta" (**Iz 1, 16-20**).
- (5) Htijući da svi koje ljubi imaju dio u obraćenju, to je Gospodin svojom svemogućom voljom nanizao.

IX. Primjer Henoka i Noe

- (1) Stoga poslušajmo veličanstvenu i slavnu Božju volju. Postavši iskatelji njegova milosrđa i dobrostivosti, prostrimo se ničice. Ponovno se vratimo njegovoj samilosti ostavivši isprazni posao, prepirku i ljubomoru što vodi u smrt.
- (2) Uprimo pogled u one koji su služili njegovoj uzvišenoj slavi.
- (3) Držimo se Henoka koji je, jer bijaše poslušan, bio uznesen i njegova se smrt nije ustanovila.
- (4) Noa je bio pravedan jer je svojim služenjem svijetu navijestio preporođenje. Gospodin je po njemu spasio živa bića koja su u slozi unišla u korablju.

X. Abrahamova poslušnost

- (1) Abraham, nazvan prijateljem, ukazao se vjernim jer je bio poslušan Božjim riječima.
- (2) Abraham je iz posluha otišao iz svoga zavičaja, od svoje rodbine i iz kuće svoga oca. To je da bi, ostavivši malo zemlje, neznatnu rodbinu i malu kuću, baštinió Božja obećanja.
- (3) Bog mu kaza: "Otiđi iz svoje zemlje, od svoje rodbine i učinit ću te velikim narodom. Blagoslovit ću te i uzvisiti tvoje ime. I bit ćeš blagoslovljen i blagoslovit ću one koji te budu blagoslovili i proklet ću one koji te prokunu. I svi će se puci zemlje u tebi blagosloviti" (**Post 12, 1-4**).
- (4) Kada se razdvajao od Lota Bog mu je opet kazao: "Uspravi svoje oči! Pogledaj s mjesta gdje si sada prema sjeveru i jugu i zapadu i moru: svu zemlju koju vidiš dat ću tebi i tvome potomstvu do vijeka.
- (5) I tvoje ću potomstvo učiniti kao zemaljski pijesak. Ako netko može pobrojiti pijesak zemlje, pobrojiti će i tvoje potomstvo" (**Post 13, 14-16**).
- (6) Opet veli: "Bog je izveo Abrahama i kazao mu: pogledaj na nebo i prebroj zvijezde ako ih možeš prebrojiti. Tako će biti tvoje potomstvo. Abraham je povjerovao Bogu i bi mu uračunato u pravednost" (**Post 15, 5-6**).
- (7) Zbog vjere i gostoljublja bio mu je u starosti darovan sin. Abraham ga je iz poslušnosti za žrtvu prikazao Bogu na jednome od brda koje mu je Bog pokazao.

XI. Primjer Lota i njegove žene

- (1) Lot se radi gostoljublja i pobožnosti spasio iz Sodome. Sva je pak okolica osuđena ognjem i sumporom. Gospodin je jasno pokazao da ne ostavlja one koji se u njega ufaju, a one koji naginju na jednu stranu podlaže kazni i zlostavljanju.
- (2) S Lotom je izišla i njegova žena, ali je bila drugačijeg mišljenja i nesložna. Postavljena je za ovaj znamen: postala je stup od soli do ovoga dana kako bi svi znali da se ljudi dvostruke duše i oni koji sumnjaju u Božju moć osuđuju i da

postanu znak svim pokoljenjima.

XII. Rahabin primjer

- (1) Rahaba, javna žena, bijaše spašena radi svoje vjere i gostoprimstva.
- (2) Kada je Nunov sin Jošua u Jerihon poslao izviđače, domaći je kralj doznao da su došli izviditi njihov kraj. Poslao je ljude da ih pohvataju i pogube kada ih uhite.
- (3) Pošto ih je, dakle, primila gostoljubiva Rahaba, sakrila ih je na gornjem spratu od stabljike od lana.
- (4) Kada su kraljevi ljudi došli, rekli su: tebi su ušle uhode naše zemlje. Izvedi ih, tako naređuje kralj. Rahaba je odgovorila: ljudi su koje tražite, doduše, ušli kod mene, ali su odmah otišli i idu putem. Pokazala im je suprotan pravac.
- (5) Ljudima je pak kazala: ja, spoznavši, znam da vam Gospodin Bog daje ovu zemlju. Strah i trepet ih je obuzeo zbog vas. Kada se obistini da ste Je zauzeli, spasite mene i kuću moga oca.
- (6) Oni njoj rekoše: tako će biti kako si nam kazala. Kada doznaš da smo došli, sve svoje skupi pod svoj krov i spasit će se. Ali svi koji se zateknu van kuće, poginut će.
- (7) Još joj uz to dadoše jedan znak: neka iz svoje kuće izvjesi grimiz. Tako su jasnim učinili da će se svima koji vjeruju i nadaju se u Boga otkupljenje zbiti po Gospodnjoj krvi.
- (8) Vidite, ljubljene, da u toj ženi nije bila samo vjera nego i proroštvo.

XIII. Poniznost i skromnost

- (1) Budimo, dakle, braćo, u duši ponizni. Odbacimo svako razmetanje, uznositost, nerazumnost, srdžbu i činimo napisano. Duh Sveti kaže: "Neka se mudrac ne nadi, a u svojoj mudrosti niti snažni u svojoj snazi niti bogati u svome bogatstvu. Ali neka se hvalitelj u Gospodinu hvali jer njega traži i jer vrši pravo i pravednost". Nadasve pak sjećajmo se riječi Gospodina Isusa. Rekao ih je učeći dobrohotnost i velikodušnost.
- (2) Ovako govoraše: "Budite milosrdni da zadobijete milosrđe; oprostite da vam se oprost; kako činite i vama će se činiti; kako dajete, tako će vam se dati; kako sudite, tako će vam se suditi; kako ste dobrotivi, tako će vam se uzvratiti dobrotivost; mjerom kojom mjerite, po njoj će vam se mjeriti" (**usp. Mt 5,7; 6, 12-14; Mk 11,25; Mt 7, 1-2. 12; Lk 6, 37-38. 31; Mk 4,24**).
- (3) Prionimo uz tu zapovijed i uz te naredbe da u poslušnosti Isusovim svetim i uzvišenim riječima živimo s poniznošću duše jer sveta riječ kaže:
- (4) "Na koga ću pogledati ako ne na čovjeka koji je ponizan, miran i drhti od mojih riječi" (**Iz 66,2**).

XIV. Blagost i milosrdnost

- (1) Ljudi i braćo! Pravedno je i sveto da smo radije poslušni Bogu nego da u razmetljivosti i pobuni idemo za vođama gnusne ljubomore.
- (2) Nećemo se podvrgnuti uobičajenoj šteti nego velikoj opasnosti ako se vratolomno podložimo voljama ljudi koji srle u prepirku i pobune da nas udalje od istinski dobrog.
- (3) Budimo jedni drugima dobrotivci po milosrdnosti i blagosti onoga koji nas je stvorio.
- (4) Piše: "Blagohotni će biti stanovnici zemlje, nevini će se na njoj ostaviti. Ali će se s nje uništiti oni koji su bezakonici" (**Izr 2, 21-22**).
- (5) Opet veli: "Vidjeh bezbožna koji se nadasve uzvisio i uzdigao kao libanonski cedri. I opet prođoh, i gle nije bio. I potražio sam njegovo mjesto i ne nađoh. Čuvaj nevinost i motri ispravnost jer miroljubiv čovjek posjeduje potomstvo" (**Ps 36, 35-37**).

XV. Ljudska dvoličnost

- (1) Stoga se povežimo s onima koji pobožno žive u miru, a ne s onima koji prijetvorno žele mir.
- (2) Pismo negdje kaže: "Ovaj me narod štuje usnama, ali je njihovo srce daleko udaljeno od mene" (**Iz 29,13**).
- (3) I opet: "Svojim usnama blagoslivlju, ali svojim srcem proklinju" (**Ps 61,5**).
- (4) I ponovno veli: "Ljubili su ga svojim ustima, ali su mu jezikom lagali. Njihovo pak srce nije bilo iskreno s njime niti su bili vjerni njegovu savezu" (**Ps 77, 36-37**).
- (5) Zbog toga "neka zamuknu himbene usne što govore bezakonje protiv pravednoga" (**Ps 30,19**). I iznova: "Neka Gospodin uništi sve himbene usne, velikogovorni jezik, one što izjavljuju: svoj ćemo jezik učiniti jakim, naše usne nama pripadaju. Tko nam je gospodar?"
- (6) Radi bijede siromašnih i jecanja potrebnih sada ću ustati, veli Gospodin. Postavit ću se spasenjem.
- (7) U njemu ću otvoreno govoriti" (**Ps 11, 4-6**).

XVI. Isus Sluga Božji

- (1) Krist uistinu pripada poniznima duhom, ne onima koji se izdižu poviše njegova stada.
- (2) Gospodin Isus Krist, žezlo Božje uzvišenosti, nije došao, mada je mogao, sa štropotom hvastavosti i oholosti nego u poniznosti srca kao što je o njemu rekao

Duh Sveti. Doista je kazao:

- (3) "Gospodine, tko je povjerovao našoj vijesti i kome se obznanila Gospodnja ruka? Nagovijestismo ga pred njim kao slugu, kao korijen u suhoj zemlji. On nema ni lika ni sjaja i vidjeli smo ga te ne imaše oblik ni ljepotu već je njegov oblik pogrđen. Nije čak više imao ljudski izgled. Čovjek je pod udarcem i u boli. I bi prezren i nije bio ubrojen.
- (4) On nosi naše grijehe i za nas je mučen. Mi smo pak mislili da je on za bol i udaranje i zlostavljanje.
- (5) On je pak izranjen zbog naših grijeha i bio je slab zbog naših bezakonja. Na njemu je kazna našega mira. Izliječili smo se njegovom modricom.
- (6) Svi smo lutali kao ovce. Čovjek je lutao na svome putu.
- (7) Gospodin ga je predao za naše grijehe, a on nije zbog zlostavljanja otvarao svoja usta. Bio je vođen kao ovca na klanje i nijem kao janje pred onim koji ga striže tako ne otvara svoja usta. U poniženju mu pravda bi uskraćena.
- (8) Tko će ispriповjediti njegovo potomstvo? Njegov se život otkida od zemlje.
- (9) U smrt su ga odvela bezakonja moga naroda.
- (10) Dat ću grešnike za njegov grob i bogataše za njegovu smrt. On, naime, nije učinio bezakonje niti se prijevara našla u njegovim ustima. Gospodin ga želi očistiti od udarca.
- (11) Ako prinesete za grijehe, vaša će duša vidjeti dugovjeko potomstvo.
- (12) Gospodin želi izbaviti iz nevolje dušu njegovu, pokazati mu svjetlo, oblikovati ga razumijevanjem, opravdati pravednoga koji dobro služi mnogima. I on će ponijeti grijehe mnogih.
- (13) Zbog toga će on mnoge baštiniti i podijeliti plijen moćnih za koje predade svoju dušu u smrt i bi ubrojen među bezbožne.
- (14) On je ponio grijehe mnogih i za njihove grijehe bio predan" (**Iz 53,1-13**).
- (15) On opet veli: "Ja sam crv, a ne čovjek, sramota ljudi i prezir naroda.
- (16) Svi koje me vidješe izrugivali su me. Šaputali su usnama, glavom mahali: uzdao se u Gospodina, neka ga izbavi. Neka ga spasi jer ga želi" (**Ps 21, 7-9**).
- (17) Pogledajte, dragi ljudi, koji nam je primjer dat: ako se Gospodin tako ponizio što da činimo mi koji smo po njemu doprli pod jaram milosti?

XVII. Starozavjetni uzori za poniznost

- (1) Budimo nasljedovateli i onih koji su išli naokolo u kozjim i ovčjim kožama i navješćivali Kristov dolazak. To su proroci. Pridodajmo im one kojima je odano svjedočanstvo.
- (2) Abrahamu je iskazano silno svjedočanstvo. Bio je nazvan Božjim prijateljem. Ali on, motreći Božju slavu, veli: "Ja sam zemlja i pepeo" (**Post 18,27**).
- (3) Ali o Jobu također piše: "Job bijaše pravedan, besprijekoran, istinit, bogobožan, odvojen od svakoga zla" (**Job 1,1**).

(4) Ipak sam sebe prekorava govoreći: "Nitko nije čist od nečistoće pa makar njegov život bio jedan dan" (**Job 14, 4-5**).

(5) Mojsije bijaše nazvan "vjernim u cijeloj njegovoj kući" (**Br 12,7**). Bog je po njegovoj usluzi Egipat kaznio njihovim bičevima i mučenjima. Ali se ni on, mada uvelike proslavljen, nije uzoholio već je, kada mu je iz grma dano proroštvo, rekao: "Tko sam ja da me pošalješ? Ja sam slaba glasa i spora jezika" (**Iz 3,11; 4,10**).

(6) I opet veli: "Ja sam para s lonca".

XVIII. Davidova poniznost

(1) Što da reknemo o Davidu kome je iskazano svjedočanstvo? Bog mu je kazao: "Nađoh čovjeka po svome srcu, Davida, Jišajeva sina. Pomazao sam ga u vječnome milosrđu" (**Dj 13,22**).

(2) Ali on govori Bogu: "Smiluj mi se, Bože, po svome velikome milosrđu i po obilju svojih smilovanja izbriši moju pogrešku.

(3) Sve više me peri od moga bezakonja i očisti me od moga grijeha. Jer ja poznám svoj grijeh i moj je grijeh uvijek preda mnom.

(4) Samo sam tebi sagriješio i pred tobom učinio zlo da budeš opravdan u svojim riječima i pobijediš ako te se stavi na sud.

(5) Bio sam, evo, začet u opačinama i majka me je moja zaniжела u grijesima.

(6) Ti si, gle, ljubio istinu i objavio mi tajne i skrovitost svoje mudrosti.

(7) Poškropit ćeš me izopom i očistit ću se; oprat ćeš me i bit ću bjelji od snijega.

(8) Učinit ćeš da čujem radost i veselje, uzradovat će se kosti ponižene .

(9) Odvrati svoje lice od mojih grijeha i izbriši sva moja bezakonja.

(10) Stvori, Bože, u meni čisto srce i u mojoj nutрини obnovi pravi duh.

(11) Nemoj me odbaciti od svoga lica i svoga Duha Svetoga ne oduzmi od mene.

(12) Vрати mi radost svoga spasenja i učvrsti me voditeljskim Duhom.

(13) Učit ću bezakonike tvoje putove i bezbožni će ti se obratiti.

(14) Oslobodi me od krvi, Bože, Bože moga spasenja.

(15) Moj će jezik u radosti slaviti tvoju pravednost. Otvori, Gospodine, usta moja i moje će usne navješćivati tvoju slavu.

(16) Da si htio žrtvu, prinio bih je. U paljenicama nećeš uživati.

(17) Bogu je žrtva slomljeni duh: Bog neće prezreti srce slomljeno i poniženo" (**Ps 50, 3-19**).

XIX. Dobrota mira

(1) Takvo svjedočenje tolikih i takvih ljudi glede poniznosti i pokornosti kroz

podlaganje nije samo nas učinilo boljima nego i naraštaje pred nama. To su oni koji su u strahu i istini prigrlili Božje riječi.

(2) Budući da smo dobili dio u mnogim, velikim i slavnim pothvatima, pohitimo cilju koji nam je predan od početka. To je mir. Upravimo pogled u Oca i stvoritelja svekolikoga svijeta te prionimo uz uzvišene i neusporedive njegove darove i dobročinstva. To je mir.

(3) Molimo ga umom i očima duše gledanjem u njegovu velikodušnu volju. Razmišljajmo kako je bez srdžbe prema svemu svome stvorenju.

XX. Mir i red u svemiru

(1) Nebesa, pokrenuta Božjim upravljanjem, u miru mu se podlažu.

(2) Dan i noć, ničim jedno drugome ne smetajući, prevaljuju put što im ga je Bog odredio.

(3) Sunce, mjesec i zvjezdani zborovi, po Božjoj odredbi, u slozi bez ikakva skretanja ostaju u međama koje su im postavljene.

(4) Oplođena zemlja, po Božjoj volji, u svoje prikladno vrijeme, ljudima, životinjama i svim živim bićima koja su na njoj priprema izobilnu hranu, ali od naredaba njegovih ništa ne osporava ili mijenja.

(5) Neistraživi se i neprotumačivi propisi ponora i podzemlja drže svojih naredaba.

(6) Šupljina je beskrajnoga mora, po Božjem stvoriteljskom činu, postavljena za spremište. More ne prekoračuje prijevornice koje su mu postavljene već čini kako mu je naređeno.

(7) Reče: "Ići ćeš dotle i tvoji će se valovi u tebi razbijati" (**Job 38,11**).

(8) Ocean, ljudima neprolazan, i svjetove iza njega ravnaju isti Gospodnji zakoni.

(9) Proljetna, ljetna, jesenska i zimska razdoblja u miru se jedna drugima prenose.

(10) Spremišta vjetrova po vlastitome vremenu besprijekorno vrše svoju službu. Nepresušivi pak izvori, stvoreni za uživanje i zdravlje, bez nedostatka dojke života pružaju ljudima. I najmanje životinje u slozi i miru obavljaju svoja okupljanja.

(11) Veliki Stvoritelj i Gospodar svega što postoji odredio je da to bude u miru i slozi. On dobro iskazuje svemu, ali ponajviše nama kada se uteknemo njegovu milosrđu po Gospodinu našem Isusu Kristu.

(12) Njemu neka je slava i čast u vijeke vjekova. Amen.

XXI. Vjerničko zajedništvo i sklad

(1) Pazite, predragi, da nam mnogobrojna Božja dobročinstva ne postanu na

osudu ako - ne živeći njega dostojno - ne činimo li slozi što je pred njim dobro i ugodno.

(2) Negdje kaže: "Gospodnji je duh svjetiljka što istražuje dubine utrobe".

(3) Vidimo kako je blizu i da mu ništa nije skriveno od naših misli od razmišljanja kojima se bavimo.

(4) Dostojno je, dakle, da se mi ne udaljimo od njegove volje.

(5) Bolje je svojom se riječju sukobiti s nepametnim, nerazumnim, oholim i hvastavim ljudima nego s Bogom.

(6) Poštujemo Gospodina Isusa Krista čija je krv za nas prikazana. Svoje predstojnike cijenimo; častimo svoje starije:, mlade odgajajmo učeći ih Božjemu strahu; svoje žene upravimo na put dobra.

(7) Neka one pokazuju dragi običaj čistoće; neka dokazuju svoju čistu želju za blagošću; neka šutnjom očituju dostojanstvo svoga jezika; neka svoju jednaku ljubav sveto iskazuju svima koji se boje Boga, a ne po naklonosti.

(8) Neka naša djeca budu dionici pouke u Kristu; neka nauče: koliko je poniznost moćna kod Boga, što kod Boga može čista ljubav, koliko je strah Božji lijep i velik. Spašava sve koji pobožno u njemu žive u čistoj duši. Bog je istražitelj misli i nakana. Njegov je dah u nama. Kada hoće, on ga oduzima.

XXII. Bičevi i milosrđe

(1) Sve to utvrđuje vjera u Kristu i sam nas Krist po Duhu Svetome ovako poziva: "Dođite, djeco, počujte me, naučit ću vas strahu Gospodnjem.

(2) Tko je čovjek koji želi život, drago mu je vidjeti dobre dane?

(3) Zaustavi svoj jezik od zla i neka tvoje usne ne govore prijevaru.

(4) Odvrati se od zla i čini dobro.

(5) Traži mir i idi za njim.

(6) Gospodnje su oči na pravednima i uši njegove za njihovu potrebu. Gospodnje je lice protiv onih koji čine da sa zemlje izbriše sjećanje na njih.

(7) Pravednik je kriknuo i Gospodin ga je čuo i oslobodio ga od svih njegovih tjeskoba" (**Ps 33, 12-18**).

(8) Brojni su grešnikovi bičevi, a one koji se ufaju u Gospodina okružiti će milosrđe" (**Ps 31,10**).

XXIII. Gospodnji ponovni dolazak

(1) Otac koji je milosrdan u svakome pogledu i pravi dobročinitelj ima srca za one koji ga se boje. On blago i naklono svoje milosti udjeljuje onima koji mu pristupe jednostavnim duhom.

(2) Stoga ne budimo dvostruki u duši niti svoju dušu iskazujemo radi njegovih neusporedivih i sjajnih darova.

(3) Neka od nas bude daleko ono Pismo gdje je kazano: "Bijedni su ljudi dvostruke duše, oni koji dvoje dušom i govore: to čusmo i u doba svojih otaca i evo ostarismo i ništa nam se od toga nije dogodilo".

(4) Nerazumni ljudi, usporedite sami sebe s drvetom. Uzmite lozu: najprije odbaci lišće, potom nastane pupoljak, potom lišće, potom cvijet, poslije toga zeleni grozd, potom zreli grozd". Vidite da plod stabla za kratko vrijeme dođe do zrelosti.

(5) Uistinu će se brzo i nenadano ispuniti Božja volja. To također svjedoči i Pismo: "Brzo će doći i neće kasniti" (Iz 13,22). Isto tako: "Gospodin će iznenada doći u svoj hram i Svetac koga vi očekujete" (**Mal 3,1**).

XXIV. Tjelesno uskrsnuće

(Promotrimo, predragi, kako nam Gospodin neprestano pokazuje uskrsnuće što će se u budućnosti dogoditi. Izveo je i prvinu uskrsnuća kada je uskrisio Gospodina Isusa Krista od mrtvih

(2) Pogledajmo uskrsnuće što se zbiva u utvrđeno vrijeme.

(3) Dan i noć naznačuju nam uskrsnuće: noć liježe, dan ustaje; dan odlazi, noć dolazi.

(4) Uzmimo plodove: kako se i na koji način obavlja sijanje?

(5) Sijač je izišao i svako od sjemena bacio na zemlju. Sjemenje se, palo na zemlju suho i golo, raspadne. Potom ga veličanstvenost Gospodnje pravednosti uzdigne iz raspalosti. Iz jednoga sjemena uzraste veći broj i donese plod.

XXV. Ptica Feniks

(1) Pogledajmo čudesni znamen u istočnim stranama, tj. u predjelima Arabije.

(2) Postoji, naime, ptica koja se zove Feniks. Jedina je svoje vrste. Živi pet stotina godina. Kada dođe do smrtnoga uništenja Feniks sebi načini gnijezdo od tamjanova drva, smirnovine i drugog mirisnog bilja. Pošto ispuni svoje vrijeme zaviče se u gnijezdo i uginu.

(3) Iz raspadnutog tijela nastaje neki crv. On se hram tekućinom uginule životinje i stekne pera. Potom, kada osnaži, uzme ono gnijezdo gdje su kosti od prethodnika. Noseći ih prevali put od arapske zemlje do Egipta, u grad koji se naziva Heliopolis.

(4) Po danu, naočigled svima, doleti i na oltar sunca stavi gnijezdo i potom krene natrag.

(5) Svećenici, dakle, pregledaju ljetopise i utvrde da je ptica došla kada se napunilo pet stotina godina.

XXVI. Sigurnost budućega uskrsnuća

(1) Hoćemo li, dakle, smatrati velikim i čudesnim što će Stvoritelj svega uskrisiti one koji su mu u pouzdanju dobre vjere pobožno služili kada nam posredstvom Ptice pokazuje uzvišenost svoga obećanja?

(2) Pismo negdje kaže: "Uskrisit ćeš me i ja ću ti zahvaliti" (**usp. Ps 27,7; 87,11**). Isto tako veli: "Legao sam i zaspao. Ustadoh jer si ti sa mnom" (**Ps 3,6; 22,4**). Također i Job veli: "Uskrisit ćeš moju put koja je sve to iscrpila" (**Job 19,26**).

XXVII. Svemogući Bog

(1) Tom nadom, dakle, svoje duše povežimo s onim koji je vjeran u obećanjima i pravedan u sudovima.

(2) Onaj koji je zapovjedio da se ne laže, nadasve sam neće lagati. Bogu nije ništa nemoguće osim da ne laže.

(3) Stoga neka se u nama rasplamsa vjera u Boga i promislimo da mu je sve blizu.

(4) Sve je postalo po Riječi njegova veličanstva i to može Riječju nestati.

(5) "Tko će mu reći što si učinio ili tko će se oduprijeti snazi njegove moći" (**Mudr 12,12; 11,21**)? Bog sve čini kada hoće i kako hoće i ništa ne prolazi mimo njega od onoga što je odredio.

(6) Sve je pred Bogom i ništa ne izmiče njegovoj volji.

(7) Tako "nebesa pripovijedaju Božju slavu; nebeski svod najavljuje djelo njegovih ruku; dan riječ dovikuje danu i noć noći dojavljuje znanje. To nisu ni riječi ni besjede jer se od njih ne čuju njihovi glasovi" (**Ps 18, 2-4**).

XXVIII. Posvudašnji Bog

(1) Budući da se sve vidi i čuje, bojmo se Boga i ostavimo nečiste želje zlih djela da se njegovim milosrđem zaklonimo od budućih osuda.

(2) Kamo netko od nas može pobjeći od Božje moćne ruke? Pismo negdje kaže:

(3) "Kamo ću otići i gdje ću se sakriti od njegova lica? Ako se popnem na nebo, ti si tu; ako odem na kraj zemlje, ondje je tvoja desnica; ako se spustim u bezdane, ondje je tvoj duh" (**Ps 138, 7-10**).

(4) Kamo, dakle, da se ode ili pobjegne od onoga koji sve obuhvaća?

XXIX. Bog Otac

(1) Pristupimo mu u svetosti duše uzdižući prema njemu čiste i neokaljane ruke, ljubeći svoga dobrog i milosrdnoga Oca. On nas je za se učinio izabranim dijelom.

(2) Ovako, naime, piše: "Kada je Najviši razdijelio narode i kada je raspršio Adamove sinove, postavio je narodima međe po broju Božjih anđela. Gospodnji dio, njegov narod, postade Jakov, Izrael dio njegove baštine" (**Pnz 32, 8-9**).

(3) Na drugome mjestu govori: "Gospodin, gle, sebi uzima narod između naroda kao što čovjek uzima prvine svoga gumna. I iz toga će naroda izići sveto svetoga".

XXX. Mane i vrline

(1) Budući da smo mi sveti dio činimo ono što posvećuje. Izbjegavajmo ocrnjivanja, nečiste i gnusne zagrljaje, opijanja, novotarije, gadne žudnje, mrski preljub i nenasnu oholost.

(2) Veli: "Bog se protivi oholima, a poniznima daje milost" (**Izr 3,34**).

(3) Stoga prionimo uz one kojima Bog daje milost. Zaodjenimo se jednostušnošću živeći ponizno, u suzdržljivosti i držeći se daleko od potihog ogovaranja i ocrnjivanja. Budimo pravedni djelima, a ne riječima.

(4) Kaza: "Onaj tko puno govori čut će i suprotno ili brbljavac misli da je pravedan?

(5) Neka je blagoslovljen rođeni od žene i kratkovjeki! Ne budi dug u riječima!" (**Job 11, 2-5**).

(6) Neka naša hvala bude u Bogu, a ne da je od nas jer Bog mrzi samohvalitelje.

(7) Drugi neka pruže svjedočanstvo za naše dobro djelovanje kao što je bilo dano našim očima, pravednicima.

(8) Za one je koje Bog prokune bestidnost, obijest i drskost. Kod onih je koje Bog blagoslovi dobrohotnost, poniznost i blagost.

XXXI. Božji blagoslov

(1) Pripojimo se Božjemu blagoslovu i pogledajmo koji su putovi blagoslova.

(2) Zbog čega bijaše blagoslovljen naš otac Abraham ako ne jer je posredstvom vjere činio pravednost i istinu?

(3) Izak je, poznajući budućnost, s pouzdanjem veselo dopustio da se vodi kao žrtva.

(4) Jakov je s poniznošću ostavio svoju zemlju radi brata. Pošao je Labanu i služio te mu je dano dvanaest Izraelovih žezala.

XXXII. Vjera opravdava

(1) "Ako netko iskreno promotri jedan po jedan svaki Božji dar uvidjet će da su veličanstveni.

(2) Iz Jakova su svećenici i leviti, službenici Božjega žrtvenika. Od njega je

Gospodin Isus po tijelu. Od njega su po Judi kraljevi, prvaci i vode. Ali ni druga Jakovljeva žezla nisu male slave. Sam je Bog obećao: "Tvoje će potomstvo biti kao nebeske zvijezde" (**Post 15,5**).

(3) Svi su, dakle, bili proslavljeni i uzveličani, ali ne po sebi, svojim djelima, pravednim djelovanjem koje su obavili nego po Božjoj volji.

(4) "Ni mi, prema tome, koji smo pozvani u Kristu Isusu po volji nismo opravdani sami po sebi: niti po svojoj mudrosti niti pameti niti pobožnosti niti djelima koja smo učinili u svetosti srca nego po vjeri po kojoj je svemogući Bog opravdao sve od početka. Neka mu je slava li vijeke vjekova. Amen.

XXXIII. Vrijednost djela

(1) Što ćemo, braćo, činiti? Hoćemo li besposličariti glede dobroga djela i napustiti ljubav? Neka Gospodar nikada ne dopusti da nam se to dogodi već s ustrajnošću i sa čežnjom pohitimo dovršiti svako dobro djelo.

(2) Sam se Stvoritelj i Gospodar svega što postoji veseli svojim, vlastitim djelima.

(3) Nebesa je učvrstio svojom svemogućom moći i uresio ih svojom nedokučivom umnošću. Zemlju je odvojio od vode koja je opkoljava i postavio je na čvrsti temelj svoje volje. Bog je svojom zapovijeđu u bitak pozvao životinje koje po zemlji idu tamo i amo. Pošto je najprije pripremio more i životinje u njemu, svojom je snagom stavio zasun.

(4) Bog je povrh svega svojim svetim i neporočnim rukama stvorio najodličnije i najviše biće, čovjeka, otisak svoje slike.

(5) Ovako Bog govori: "Načinimo čovjeka po našoj slici i sličnosti. I načini Bog čovjeka, načini ih muško i žensko" (**Post 1, 26-27**).

(6) Dovršivši sve to, Bog je to odobrio, blagoslovio i rekao: "Rastite i množite se" (**Post 1,22; 1,28**).

(7) Vidite: svi su se pravednici ukrasili dobrim djelima. Ali i sam se Gospodin, uresivši se dobrim djelima, radovao.

(8) Imajući, dakle, taj uzor bez oklijevanja pristupimo Božjoj volji i svom svojom moći činimo djelo pravednosti.

XXXIV. Vjera u Boga

(1) Dobar radnik sa slobodom uzima kruh svoga rada. Lijeni i nemarni ne gleda u lice svoga poslodavca.

(2) Treba da mi budemo revni prema dobrome djelu jer od Boga dolazi sve.

(3) On nas upozorava: "Evo Gospodina, njegova je naplata pred njegovim licem da svakome isplati po njegovome djelu" (**usp. Rim 2,6**).

(4) Bog nas potiče da u nj vjerujemo iz svega srca te s obzirom na svako dobro

djelo ne budemo ni lijeni ni nemarni.

(5) Neka naša slava i sloboda budu u Bogu. Pokorimo se njegovoj volji. Promotrimo sve mnoštvo njegovih anđela kako, stojeći, opslužuju njegovu volju.

(6) Pismo kaže: "Mirijade mirijada stoje uza nj i tisuće mu tisuća služi. I izvikuju: svet, svet, svet Gospodin, Sabaot. Sve je stvorenje puno njegove slave" (**Dn 7,10; Iz 6,3**).

(7) I mi, okupivši se savješću zajedno, u slozi kao iz jednih ustiju usrdno zavapimo prema Bogu da i mi postanemo sudionici njegovih velikih i slavnih obećanja.

(8) Kaže: "Oko nije vidjelo niti je uho čulo niti je došlo do čovječjeg srca sve što je pripremio onima koji ga očekuju" (**1 Kor 2,9**).

XXXV. Duhovni darovi i mane

(1) Kako li su, predragi, blaženi i divni Božji darovi:

(2) Život u besmrtnosti, blistavost u pravednosti, istina u slobodi govora, vjera u pouzdanju, uzdržljivost u posvećivanju. I sve je to potpalo pod naše shvaćanje.

(3) Što je, dakle, pripremljeno za one koji iščekuju? Stvoritelj i Otac vjekova, sam Svesveti, tome pozna kolikoću i ljepotu.

(4) Mi se pak borimo te budemo u broju onih koji očekuju da imamo dijela u obećanim dobrima.

(5) Ali, predragi, kako će se to zbiti? Tako ako svoj duh vjerno učvrstimo prema Bogu; ako tražimo ono što mu se dopada i što mu je ugodno; ako vršimo što odgovara njegovoj neporočnoj volji i ako idemo putem istine ukoliko od sebe odbacujemo svaku nepravednost i zloću, škrtost, svađe, pakosti i prijevare, potiha klevetanja i ocrnjivanja, mržnju prema Bogu, oholost i hvastanje, ispraznu slavu i ne-ljubav prema strancima.

(6) Oni koji to rade postaju mrski Bogu, ali "ne samo ti koji to čine već i oni koji s njima jednako misle" (**Rim 1,22**).

(7) Pismo kaže: "Bog je rekao grešniku: zašto razlažeš moje zapovijedi i moj savez uzimaš u svoja usta?"

(8) Ti si mrzio odgoj i moje si riječi bacio otraga. Ako si vidio lupeža, trčao si s njime i svoj si dio stavio s preljubnicima. Svoja si usta ispunio zlom i tvoj je jezik spletao lukavstvo. Sjedeći si govorio protiv svoga brata i postavio zamku protiv sina svoje matere.

(9) To si učinio, a ja sam šutio. Pretpostavio si, bezakoniče, da ću ti biti sličan.

(10) Pobit ću te i stavit ću te naspram tvoga lica.

(11) To shvatite vi koji ste zaboravili Boga da vas ne zgrabi kao lav, a nema onoga tko spašava.

(12) Mene će slaviti žrtva hvale i tu je put kojim ću mu pokazati Božje spasenje" (**Ps 49, 16-23**).

XXXVI. Isus Krist

- (1) To je put, predragi, na kojem smo našli svoje spasenje, Isusa Krista, velikoga svećenika svojih prinosa, skrbnika i pomoćnika svoje slaboće.
- (2) Po njemu pogled upiremo prema vrhovima nebesa; po njemu kao u ogledalu gledamo Božje čisto i neusporedivo lice; po njemu su se otvorile oči našega srca; po njemu je naša nerazumna i zamračena pamet procvala prema, svjetlu; po njemu htjede Gospodar da mi okusimo besmrtno znanje. "On je odsjev njegova veličanstva. Toliko je veći od anđela koliko je različitije baštinio ime" (**Heb 1, 3-4**).
- (3) Piše ovako: "Onaj koji svoje anđele čini vjetrovima i svoje službenike vatrenim plamenom" (**Heb 1,7**).
- (4) Gospodar je ovako kazao o svome Sinu: "Ti si moj Sin, ja sam te danas rodio. Traži od mene, dat ću ti narode u baštinu i za tvoj posjed krajeve zemlje" (**Heb 1,5**).
- (5) I opet mu govori: "Sjedni mi zdesna dok tvoje neprijatelje stavim za klupčicu tvojih nogu" (**Heb 1,13**).
- (6) Koji su neprijatelji? Zli i oni koji se suprotstavljaju Božjoj volji.

XXXVII. Usporedba s vojskom i ljudskim tijelom

- (1) Služimo, ljudi-braćo, kao vojnici svom revnošću pod Božjim neporočnim naredbama.
- (2) Pogledajmo one koji se bore pod našim zapovjednicima kako naredbe izvršavaju sa stegom, poučljivo i podložno.
- (3) Nisu svi zapovjednici niti narednici tisući, stotini ili pedesetorici vojnika, i tako dalje. Ali svatko u svome redu izvršava zapovijedi dane od kralja i predstojnika
- (4) Veliki ne mogu postojati bez malenih ni mali bez velikih. U svemu je određena pomiješanost i međusobna potreba.
- (5) Uzmimo svoje tijelo: glava bez nogu nije ništa kao ni noge bez glave. Najmanji su udovi našega tijela cijelome tijelu nužni i korisni. Sve se slaže i jednom podložnošću služi očuvanju čitavog tijela.

XXXVIII. Uzajamno pomaganje

- (1) Neka se dakle, spasi u Kristu Isusu cijelo naše tijelo i neka se svaki pojedinac podloži svome bližnjemu kako je postavljen u svome milosnom daru.
- (2) Neka snažni brižljivo brine o slabome, a slabi neka štuje jakoga. Bogati neka pomaže siromašnoga, a siromašni neka zahvaljuje Bogu što mu je dao onoga tko

ispunja njegov nedostatak. Mudri neka svoju mudrost ne pokazuje riječima nego dobrim djelima. Tjelesno čisti neka se ne hvasta znajući da je drugi onaj tko mu daje izdržljivost.

(3) Promislimo, braćo, od koje smo stvari postali, kakvi i koji uđosmo u svijet, iz kojega nas groba i tmina u ovaj svijet izvede onaj koji nas je oblikovao i prethodno stvorio: prije nego smo se rodili, pripremio je svoja dobra.

(4) Budući da sve to od njega posjedujemo, trebamo mu svime zahvaliti: neka mu je slava u vijeke vjekova. Amen.

XXXIX. Smrtnik i dijete zemlje

(1) Nepametni su, glupi., ludi i neodgojeni oni koji nam se izruguju i podsmjehuju dok žele sebe istaknuti svojim mišljenjima.

(2) Što, naime, može smrtn čovjek? Tko je, nastao od zemlje, moćan?

(3) Napisano je: "Pred mojim očima ne bijaše lika, ali sam ipak čuo dah i glas.

(4) Što? Da li će smrtnik biti čist pred Gospodinom ili je čovjek nevin u svojim djelima ako nema povjerenja u svoje slugu, a protiv svojih je anđela nešto podmuklo izmislio?

(5) Nebo nije pred njim čisto. Oh! Što je s onima koji obitavaju u kućama od blata, a mi smo od njih, od istoga smo blata. Zgnječio ih je poput crva. Od jutra do večeri više ne postoje. Kako nisu sami sebi mogli pomoći, propali su.

(6) Dahnuo je u njih i skončali su jer oni nisu imali mudrost.

(7) Prizovi u pomoć možda će te netko počuti, možda ćeš vidjeti nekoga od svetih anđela. Srdžba uništava nepametna, a zavist usmrćuje zalutaloga.

(8) Ja .. sam pak vidio kako nerazumni puštaju korijenje, ali se brzo istrošila njihova hrana.

(9) Neka im sinovi budu daleko od spasenja, neka su ismijani na vratima slabijih od njih, a Izbavitelja neće biti. Ono što se tima spremilo, pojest će pravedni, a oni se neće osloboditi od zala" (**usp. Job 4, 16-18; 15,15**).

XL. Red i raspored u bogoslužju

(1) To nam je, dakle, očevidno. Pošto pak zavirismo u dubine božanske spoznaje, moramo po redu učiniti sve što je Gospodar naredio izvršiti u određena vremena.

(2) Odredio je da se prinosi i bogoslužje ne obavlja nasumce i bez reda nego da bude u utvrđena vremena i satove.

(3) Sam je, kako hoće, ustanovio svojom Svevišnjom voljom gdje i tko to vrši da sve bude pristankom prihvatljivo njegovoj volji.

(4) Prema tome, oni koji obavljaju svoja prikazanja u utvrđena vremena, prihvaćeni su i blaženi. Ne griješe jer slijede Gospodareve propise.

(5) Velikome su svećeniku dodijeljene vlastite službe. Svećenicima je propisano vlastito mjesto i levitima naložene vlastite službe. Čovjeka laika vežu laički propisi.

XXI. Jeruzalemsko bogoslužje

(1) Neka, braćo, svatko, ostajući u svome vlastitome redu, ugađa Bogu u čistoj savjesti i neka u svetosti ne prekoračuje utvrđeni propis njegova služenja.

(2) Braćo! Ne prinose se posvuda žrtve - vječna, molbene, za grijehe i opačine - već jedino u Jeruzalemu. Čak ni tu posvuda nego pred svetištem, na žrtveniku i to pošto prinos radi mane pregleda Veliki svećenik s prije spomenutim službenicima.

(3) Oni koji nešto čine što se ne slaže s Božjom voljom za kaznu dobivaju smrt.

(4) Braćo! Vidite: koliko smo većega znanja smatrani dostojni, tim se više izlažemo opasnosti.

XLII. Božansko slanje

(1) Gospodin Isus Krist za nas je apostole uputio u veselu vijest. Isusa Krista je poslao Bog.

(2) Dakle, Krist je od Boga, apostoli od Krista. Jedno se i drugo zbilo dobro raspoređeno po Božjoj volji.

(3) Primivši prema tome pouke i u punini osvjedočeni uskrsnućem Gospodina našega Isusa Krista te uvjereni u Božju riječ apostoli su s punom sigurnošću Duha Svetoga krenuli naviještati da će upravo nastupiti Božje kraljevstvo.

(4) Propovijedali su po selima i gradovima i njihove najranije obraćenike, ispitavši ih Duhom, postavljali za biskupe i đakone budućih vjernika.

(5) Ali to nije novost jer je pred mnogo vremena pisano o biskupima i đakonima. Pismo, naime, negdje ovako kaže: "Postavit ću njihove nadglednike u pravednosti i njihove službenike u vjeri" (**Iz 60,17**).

XLIII. Pouka iz Br 17, 16-26

(1) Što je čudno ako su oni koji su u Kristu povjerovali da je to djelo od Boga postavljali ranije spomenute? Uostalom, i Mojsije, blaženi "vjerni sluga u cijeloj kući" (**Br 12,7**), sve je njemu naređeno zabilježiti u svetim knjigama. Ostali su ga proroci nasljedovali. Posvjedočili su za ono što je Mojsije napisao.

(2) Kada je nahrupila zavist s obzirom na svećeništvo i kada su se plemena pobunila koje je od njih uzvišeno slavnim Imenom, Mojsije je naredio da mu dvanaestorica plemenskih starješina donesu štapove na kojima je upisano ime svakoga plemena. Uzevši štapove, povezao ih je i zapečatio pečatnim prstenom

plemenskih glavara te ih odložio u šator svjedočanstva na Božji stol.

(3) Kada je zatvorio šator, zapečatio je zasune kao i štapove.

(4) Mojsije im je kazao: ljudi braćo, Bog je za svećeništvo i službu sebi odabrao ono pleme čiji je štap proključao.

(5) Kada je svanulo Mojsije sazove sav Izrael, šesto tisuća muškaraca, i pokaza plemenskim vođama pečate. Potom otvori šator svjedočanstva i iznese štapove. Ustanovljeno je da Aronov štap nije samo proključao već je i plod donio.

(6) Što, predragi, mislite? Zar Mojsije nije prije znao da će se to dogoditi? Dakako da je znao. Ali da ne nastane pomutnja u Izraelu, onako je učimo kako bi se proslavilo Ime istinitoga i jedinoga: njemu neka je slava u vijeke vjekova. Amcn.

XLIV. Neovlašteno svrgavanje službenika

(1) I naši su apostoli posredstvom Gospodina našega Isusa Krista znali da će biti prepirke oko službe biskupa.

(2) Zbog toga razloga, primili su savršeno predznanje, postavili su ranije spomenute i potom utvrdili propis da, kad oni umru, drugi prokušani muževi preuzmu njihovu službu.

(3) One, dakle, koje su postavili apostoli i poslije njih drugi znameniti ljudi uz pristanak cijele Crkve te su neporočno služili Kristovu stadu s poniznošću, mirno i bez nemara, a svi su im već dugo vrijeme pružili svjedočanstvo, izbaciti iz službe, mislimo da nije pravedno...

(4) Nije nam mali grijeh ako s biskupstva zbacimo one koji su besprijeekorno i sveto prinosili darove.

(5) Blaženi prezbiteri koji prevališe put te su imali plodno i savršeno životno oslobođenje! Ne trebaju se bojati da će ih netko otjerati s mjesta na koje su sjeli.

(6) Vidimo pak da ste vi neke koji su se lijepo ponašali maknuli sa službe koju su oni besprijeekorno častili.

XL. Progonjeni pravednici

(1) Budite, braćo, takmičari i revnitelji s obzirom na ono što se odnosi na spasenje.

(2) Nadvili ste se nad sveta i istinita Pisma koja su po Duhu Svetome.

(3) Spoznali ste da u njima ne piše ništa nepravedno ni uljepšano. Nećete naći da su sveti ljudi zbacili pravedne.

(4) Pravedni su bili progonjeni, ali od bezakonika; zatvarani su, ali od opakih; kamenovani su, ali od nepravednih; ubijani su, ali od ljudi koji su prigrlili gnusnu i nepravednu zavist.

(5) Oni su te patnje podnijeli slavno.

(6) Što ćemo, braćo, kazati? Jesu li Danijela u lavlju jamu bacili ljudi koji se Boga boje?

(7) Jesu li Ananiju, Azarju i Mišaela u ognjenu peć zatvorili oni koji uzvišenim i slavnim čašćenjem časte Svevišnjega? Nipošto to nije bilo tako. Tko su oni koji to čine? Ljudi odurni i puni svakoga zla: do tolike su razjarenosti doprli da su ljude koji u svetoj i neporočnoj nakani služe Bogu izložili zlostavljanju. Nisu spoznali da je Najviši branitelj i zaštitnik onih koji u čistoj savjesti služe njegovom svekreposnom imenu. Neka mu je slava u vijeke vjekova. Amen.

(8) Oni koji su ustrajali u pouzdanju baštinili su slavu i čast. Uzdignuti su i Bog ih je upisao u svoj spomenar za vijeke vjekova. Amen.

XLVI. Pogubnost raskola

(1) I mi se, braćo, povežimo s takvim uzorima.

(2) Uistinu je napisano: "Povežite se sa svetima jer će se posvetiti oni koji se s njima povežu".

(3) I opet na drugome mjestu govori: "S nekažnjenim ćeš biti nekažnjen, s izabranim izabran, ali s isključenim izopačen" (**Ps 17, 26-27**).

(4) Povežimo se s nekažnjenima i pravednima jer su oni Božji oda-branici.

(5) Zašto su među vama prepirke, srdžbe, razdori i rat?

(6) Zar nam nije Bog jedan, Krist jedan i jedan Duh milosti, izliven na nas, i jedan poziv u Kristu'?

(7) Zašto razvlačimo i rastavljamo Kristove članove te ustajemo protiv svoga vlastitoga tijela i zapadamo u toliko bezumlje da zaborav-ljamo da smo udovi jedni drugima? Sjetite se riječi Gospodina našega Isusa.

(8) Rekao je: "Jao tome čovjeku! Bilo bi mu bolje da se nije rodio nego da sablazni jednoga od mojih izabranika; bolje bi mu bilo da mu se priveže mlinski kamen i ubaci u more nego da izopači jednoga od moj ih odabranika".

(9) Vaš je raskol mnoge izopačio, mnoge obeshrabrio, mnoge uveo u dvojbu, a nas sve u tugu. I vaša je pobuna ustrajna.

XLVII. Raniji korintski raskol

(1) Uzmite Poslanicu blaženoga apostola Pavla.

(2) Što vam je kao prvo na početku evanđelja napisao?

(3) Uistinu vam je duhovno pisao o sebi, Kefi i Apolonu jer su se i tada kod vas pojavila strančarstva.

(4) Međutim, ono vam je strančarenje nanijelo neznatniji grijeh jer ste se stranački opredijelili za ovjerene apostole i čovjeka koga su oni prokušali.

(5) Promotrite tko su oni koji su vas uveli u nered i umanjili uzvi-šenost

razglašenog vašeg bratoljublja.

(6) Predragi! Sramotno je i vrlo sramotno i nedostojno je ponašanja u Kristu što se čuje da se nadasve čvrsta i drevna Korintska crkva po sredstvom jedne ili dviju ličnosti pobunila protiv prezbitera.

(7) Taj pak glas nije samo došao do nas već i do onih koji se od nas otklanjaju. Tako vaša nerazumnost nanosi hule Gospodnjemu imenu, a vas dodatno izlaže opasnosti.

XLVIII. Krepost poniznosti

(1) To brzo otklonimo. Padnimo nice pred Gospodarem, plačimo usrdno ga moleći da se smiluje, izmiri nas te nas opet uspostavi u našem časnom i svetom opsluživanju bratoljublja.

(2) Vrata pak otvorena prema životu jesu ova kako piše: "Otvorite mi vrata pravednosti! Kada po njima uniđem, slavit ću Gospodina.

(3) Ovo su vrata Gospodnja: pravedni će unići kroz njih" (**Ps 117, 19-20**).

(4) Mnogo je otvorenih vrata. Vrata u pravednost jesu vrata u Kristu. Blaženi su svi koji su kroz njih prošli i svoj hod išli ravno u svetosti i pravednosti sve dovršavajući bez uznemirenosti.

(5) Netko je doista vjeran, uistinu sposoban izložiti znanje, doista mudar u razlučivanju riječi, doista čist u djelima.

(6) Time mu je potrebnije biti ponizan što se drži većim i tražiti što koristi svima, a ne samo njemu.

XLIX. Pjesma ljubavi

(1) Tko ima ljubav u Kristu, neka izvršava Kristove zapovijedi.

(2) Tko rnože iskazati vez Božje ljubavi?"

(3) Tko može izreći veličajnost njezine ljepote?

(4) Da se kazati visina na koju ljubav izvodi.

(5) Ljubav nas svezuje s Bogom; "ljubav pokriva mnoštvo grijeha" (**1 Pt 4,8**); ljubav sve prihvaća; ljubav je strpljiva; i u ljubavi nije ništa prosto, ništa oholo; ljubav ne tvori raskol; ljubav ne diže bunu; ljubav sve čini u slozi; svi su Božji izabranici po ljubavi stekli savršenost; bez ljubavi Bogu nije ništa drago.

(6) Isus Krist naš Gospodin iz ljubavi koju je imao prema nama po Božjoj je volji za nas dao svoju krv, svoje tijelo za naše tijelo i dušu za naše duše.

L. Trajnost ljubavi

(1) Vidite, predragi, kako je ljubav velika i divna. Njenoj savršenosti nema tumačenja.

- (2) Tko je sposoban da se nađe u ljubavi? Samo oni koje je Bog učinio dostojnima. Od njegova milosrđa molimo i ištimo da se, neporočni nađemo u ljubavi bez ljudskoga strančarenja.
- (3) Sva su pokoljenja od Adama do dana današnjega minula. Ali oni koji su bili savršeni u ljubavi po Božjoj milosti, zauzimaju mjesto pobožnih. Oni će se očitovati kod dolaska Kristova kraljevstva.
- (4) Piše: "Uđite u spremište veoma kratko vrijeme dok prođe moja srdžba i gnjev i sjetit ću se dobrog dana i podići ću vas iz vaših grobova" (**Iz 26,20; Ez 37,12**).
- (5) Blaženi smo, predragi, ako Božje zapovijedi vršimo u slozi ljubavi da nam se po ljubavi oprostite grijesi.
- (6) Napisano je: "Blaženi su oni kojima su bezakonja oproštena i kojima su grijesi pokriveni. Blažen čovjek kome Gospodin ne ubraja grijehe niti mu je prijevara u ustima" (**Ps 31, 1-2**).
- (7) To se blaženstvo obistinilo na onima što ih je Bog odabrao po Isusu Kristu našem Gospodinu: neka mu je slava u vijeke vjekova. Amen.

LI. Priznanje grešnosti

- (1) Za sve što po bilo kojim nasrtajima protivnika pogriješismo molimo da nam se oprost. Oni pak koji su bili vode pobune i razdora trebaju motriti na ono što je u nadi zajedničko.
- (2) Ljudi koji žive sa strahom i ljubavi pristaju da sami prije za-padnu u kazne nego bližnji. Čak radije podnose omalovažavanje samih sebe nego sloge koja nam je lijepo i pravedno predana.
- (3) Čovjeku je bolje očitovati prijestupe nego otvrdnuti svoje srce kao što je otvrdnulo srce pobunjenika protiv Božjega sluga Mojsija. Njihova je osuda postala očita.
- (4) "Živi su sišli u Had" (**Br 16, 30-33**) i "smrt ih vodi na pašu" (**Ps 48,15**).
- (5) Faraon, njegova vojska, svi egipatski vojskovođe, bojna kola i ljudi na njima nisu upali u Crveno more i poginuli iz nekoga drugog razloga nego jer su im otvrdnula nepametna srca nakon što su se zbila znamenja i čudesa u Egiptu po Mojsiju, Božjemu sluzi.

LII. Čovjek pred Bogom

- (1) Braćo! Gospodaru svega što postoji nije ništa potrebno. Nije mu ništa potrebno od nikoga osim da mu se javno prizna grešnost.
- (2) Izabrani David kaže: "Priznat ću Gospodinu grijeh i bit će mu draže nego mladi bik kome probijaju rogovi i papci. Neka vide siromasi i neka se vesele" (**Ps 68, 31-33**).

(3) I ponovno veli: "Žrtvuj Bogu žrtvu hvale i prikaži Svevišnjemu svoje molbe. I zazovi me u dan tjeskobe i ja ću te osloboditi, a ti ćeš me slaviti" (**Ps 49, 14-15**).

(4) "Bogu je žrtva skrušeni duh" (**Ps 50,19**).

LIII. Mojsijev primjer

(1) Vi, predragi, poznate i to vrsno poznate Sveta pisma. Nad Božje ste se riječi nadvili. Ovo vam, dakle, pišemo za prisjećanje.

(2) Kada se Mojsije popeo na goru te u postu i poniznosti proveo četrdeset dana i četrdeset noći Bog mu je rekao: "Sidi brzo otuda jer je narod koji si izveo iz egipatske zemlje prekršio zakon. Brzo su sišli s puta koji si im odredio. Sebi su salili kumire".

(3) I reče Gospodar Mojsiju: "Jedanput sam ti kazao i dvaput rekao: vidjeh tvoj puk i on je, gle, tvrdovrat. Dopusti mi da ih uništim. Zbrisat ću njihovo ime pod nebom. Od tebe ću učiniti velik i divan narod i puno brojniji od ovoga".

(4) Mojsije pak kaza: "Nipošto, Gospodine! Oprosti grijeh tome narodu ili i mene izbriši iz knjige živih".

(5) Velike li ljubavi, nenadmašive li savršenosti! Sluga u svoj slobodi govori Gospodinu. Traži za mnoštvo oprostnje. U protivnome moli da i sam s njima propadne.

LIV. Pravi postupak

(1) Tko je, dakle, među vama plemenit? Tko je sućutan? Tko je posve ispunjen ljubavlju?

(2) Neka rekne: ako je zbog mene pobuna, prepirka i razdor, napuštam zavičaj, odlazim kamo hoćete i vršim što većina zapovijeda. Neka samo Kristovo stado živi u miru s postavljenim prezbiterima.

(3) Tko to učini sebi će u Kristu priskrbiti veliku slavu i primit će ga svako mjesto jer "Gospodinu pripada zemlja i sve što je ispunja" (**Ps 23,1**).

(4) To su činili i činit će oni koji se ponašaju ponašanjem koje se ne žali jer je od Boga.

LV. Poticajni primjeri

(1) Poslužimo se također primjerima poganskih naroda. Mnogi se kraljevi i vođe kada bi nastalo vrijeme neke zaraze po proroštvu sam sebe izručivali smrti da svojom krvlju oslobode građane. Brojni su na-puštali vlastite gradove da više ne traje pobuna.

(2) Znamo da su mnogi među nama sami sebe predavali u okove da druge

iskupe. Brojni su se prepuštali ropstvu da cijenom dobivenom za se druge hrane.

(3) Mnoge su žene, osnažene Božjom milošću, izvršile brojna muževna djela.

(4) Blažena je Judita, našavši se u opkoljenome gradu, molila starješine neka joj dopuste izići u redove tuđega naroda.

(5) Judita se dakle izložila opasnosti. Izašla je iz ljubavi prema domovini i narodu koji se našao u okruženju. Gospodin je Holoferna predao ženskoj ruci.

(6) Ni Estera, po vjeri savršena, nije samu sebe izložila manjoj pogibelji da spasi dvanaest izraelskih plemena što su imala propasti. Svojim je postom i poniznošću molila Gospodara koji sve vidi, Boga vjekova. On je, vidjevši poniznost njezine duše, oslobodio puk zbog kojeg se ona izvrgnula pogibli.

LVI. Snaga molitve

(1) I mi se dakle, pomolimo za one koji se nalaze u nekoj pogrešci da im Bog udijeli umjerenost i poniznost pa popuste ali ne nama nego Božjoj volji. Tako će im pred Bogom i svetima biti moćno i savršeno sjećanje s milosrđem.

(2) Prihvatimo, predragi, opomenu jer ona ne smije nikoga ozlojeđiti. Prigovor koji jedni drugima upućujemo dobar je i danasve koristan jer nas povezuje s Božjom voljom.

(3) Tako, naime, kaže Sveta riječ: "Gospodin me je odgojio koreći me i nije me predao smrti" (**Ps 117,18**).

(4) Onoga koga ljubi, Gospodin prekora; kažnjava svakoga sina koga prihvaća" (**Izr 3,12; Heb 12,6**).

(5) Veli: "Pravedni će me prekoriti s milosrđem i predbacit će mi ali grešničko ulje neka ne pomaže moju glavu" (**Ps 140,5**).

(6) I opet kaže: "Blažen čovjek koga je Gospodin ukorio; ne odbaci opomenu Svemogućega. On, doduše, nanosi tugu, ali opet uzdiže.

(7) Udario je, ali njegove ruke liječe.

(8) On će te šest puta izvući iz nezgoda, ali sedmi te put neće dodirnuti zlo.

(9) Za gladi će te spasiti od smrti, u ratu će te izvući od ruke mača.

(10) I od biča jezika sakrit će te i nećeš se strašiti zala što navaljuju.

(11) Smijati ćeš se naspram nepravednih i bezakonika i nećeš se bojati divljih zvijeri.

(12) Divlje će životinje s tobom biti u miru.

(13) Potom ćeš spoznati da će ti dom živjeti u miru, a da obitavalište tvoga šatora ne griješi.

(14) Spoznat ćeš da ti je potomstvo brojno, a tvoja djeca kao trava na polju.

(15) Poći ćeš u grob kao zrelo žito na vrijeme požeto ili kao što se na uru snosi hrpa s gumna" (**Job 5, 17-26**).

(16) Pogledajte, braćo, koliki je štit Gospodin za one koje on odgaja. Budući da je on dobri Otac, on nas prekora da nam svojim svetim odgojem iskaže

milosrđe.

LVII. Podložnost prezbiterima

- (1) Vi, dakle, koji ste položili temelj pobuni podložite se prezbiterima i popravite se svinuvši koljena svoga srca u svrhu obraćenja.
- (2) Naučite se pokoravati odbacivši svoje hvastavo i oholo seblju-blje u jeziku. Bolje vam je da se u Kristovu stadu nađete mali i izvrsni nego da budete, preko mjere cijenjeni, izbačeni iz njegove nade.
- (3) Ovako govori presjajna Mudrost: "Gle, za vas ću iz svoga daha iznijeti riječ i naučit ću vas svoju riječ.
- (4) Kada pozivah niste poslušali i riječi sam produljila, ali vi ste moje savjete učinili bezvrijednima. Niste se povelili za mojim prigovorima. Stoga ću se i ja smijati vašoj propasti. Zlurado ću se veseliti kada na vas nadode nesreća te vas odjednom spopadne oluja, pristupi nevolja slična vihoru ili kada vas obuzme tjeskoba i nepravilika.
- (5) Kada me zazovete bit će to da vas neću slušati. Tražit će me zli, ali me neće naći jer su mrzili mudrost. Nisu odabrali Gospodnji strah niti su htjeli prihvatiti moje savjete, ali su se rugali mojim prijekorima.
- (6) Oni će zato jesti plodove svoga puta i nasititi se svojim bezboštvom.
- (7) Budući da su malenima nanosili nepravdu, bit će smaknuti. Istraga će uništiti bezbožne. Onaj pak tko mene sluša pouzdan će prebiti s nadom i u miru živjeti bez straha od ikakvoga zla" (**Izr 1, 23-33**).

LVIII. Poslušnost Bogu

- (1) Podložimo se, dakle, presvetome i slavnome Božjem imenu. Izbjegnimo prijetnje što ih je prethodno Mudrost izrekla neposlušnima. Tako ćemo s pouzdanjem počivati na najsvetijem imenu njegova veličanstva.
- (2) Prihvatite naš savjet i nećete se pokajati. Bog životom i Gospodin naš Isus Krist životom i Duh Sveti - vjera i nada odabranih - svjedoče: onaj tko bez žaljenja u poniznosti s ustrajnom blagošću opslužuje Božje propise i zapovijedi, upravo će se on uvrstiti i ubrojiti u broj spašenih po Isusu Kristu, po kome neka je Bogu slava u vijeke vjekova. Amen.

LIX. Prvi dio završne molitve

- (1) Ako pak ne budu htjeli poslušati ono što im je Bog preko nas rekao, neka znaju da sami sebe upliću u nemalu pogrešku i opasnost.
- (2) Mi ćemo pak biti nedužni glede toga grijeha. Molit ćemo se izričući trajnu molbu i prošnju da Stvoritelj svega izbrojeni broj odabranih u cijelome svijetu

očuva po svome ljubljenoj Sluzi, Isusu Kristu, našem Gospodinu. Bog nas je po njemu pozvao iz tame u svjetlo, iz neznanja u poznavanje slave svoga imena.

(3) To je da se ufamo u tvoje ime, počelo svega stvorenja. Otvorio si oči našega srca da upoznamo tebe jedinoga Svevišnjega na visinama, Svetoga koji počiva među svetima, onoga koji ponizuje oholost oholih, narodima mrsi račune, ponizne podiže u vis, uzvišene ponizuje, koji obogaćuje i osiromašuje, ubija i stvara život, koji je jedini dobročinitelj duhovnim bićima i Bog svakoga tijela, koji zaviruje u ponore, koji je motritelj ljudskih djela, pomoćnik onih koji su u opasnosti, spasitelj beznadnih, stvoritelj i nadziratelj svakoga duha, umnožitelj naroda na zemlji i od svih odabiratelj onih koji te ljube po Isusu Kristu, tvome ljubljenoj Sluzi, po kome si nas odgojio, posvetio i cijenio.

(4) Gospodine, molimo te budi nam pomoć i zaštitnik: spasi one koji su među nama u tjeskobi, pale pridigni; očituj se potrebnima; izliječi bolesne; obrati one koji su od tvoga naroda zalutali; gladne nahrani; oslobodi naše zatvorenike; slabe uspravi; malodušne ohrabri. Neka svi narodi o tebi znaju da si ti jedini Bog, a Isus Krist, tvoj Sluga, i mi da smo "tvoj narod i ovce tvoje paše" (**Ps 78, 13**).

LX. Drugi dio iste molitve

(1) Ti si po djelima očitovao vječni raspored u svemiru. Ti si, Gospodine, saznao svijet. Vjeran si u svim pokoljenjima, pravedan u sudovima, čudesan u moći i veličanstvu; mudar si pri stvaranju i uman pri učvršćenju svega stvorenoga; dobar si u vidljivome i dobrostiv prema onima koji se u te uzdaju. Milosrdan si i sućutan. Oprosti nam naša bezakonja, nepravde, padove i pogreške.

(2) Ne ubroji nijedan grijeh svojih slugu i sluškinja već nas očisti pranjem svoje istine. Korake naše upravi da kroče u svetosti srca te da činimo što je dobro i ugodno pred tobom i pred onima koji nama ravnaju.

(3) Da, Gospodaru, neka tvoje lice bljesne na nama za dobra djela u miru da budemo zaštićeni tvojom snažnom rukom, očuvani tvojom uzvišenom mišicom od svakoga grijeha te nas izbaviš od onih koji nas nepravedno mrze.

(4) Udijeli slogu i mir nama i svima koji borave na zemlji kao što si dao našim ocima kada su te sveto zazivali u vjeri i istini. To je da budemo poslušni tvome svemogućemu i najizvršnijem imenu kao i onima koji nas na zemlji vode i predvode.

LXI. Konac molitve

(1) Ti si im, Gospodaru, dao kraljevsku vlast po svojoj veličanstvenoj i nebeskoj moći. To je da im se podložimo ukoliko spoznamo da si im udijelio slavu i čast te se ničim ne suprotstavimo tvojoj volji. Udijeli im, Gospodine, zdravlje, mir,

slogu, čvrstoću: da bez pomutnje izvršavaju vlast koju si im dao.

(2) Ti si, nebeski Gospodaru, kralju vjekova, dao ljudskim sinovima slavu, čast i vlast nad stanovnicima zemlje. Ti, Gospodine, usmjeri njihovo određivanje po dobru i ugodnu pred tobom, da im budeš milosrdan jer u miru i blagosti pobožno izvršavaju vlast koju si im udijelio.

(3) O jedini moćni da to i još veća djela za nas učiniš tebi zahvaljujemo po velikome svećeniku i zaštitniku svojih duša Isusu Kristu: neka ti je po njemu slava i veličanstvo i sada i za pokoljenje pokoljenja i za vjekove vjekova. Amen.

LXII. Sviđanje Bogu

(1) Ljudi braćo! O onome što odgovara našem bogoštovlju i onome što je najkorisnije za krepostan život, za one koji žele pobožno i pravedno hodati, mi smo vam dovoljno napisali.

(2) Dotaknuli smo svako mjesto glede vjere, obraćenja, istinske ljubavi, uzdržljivosti, umjerenosti i ustrajnosti. Dozvali smo vam u sjećanje da se morate svemogućemu Bogu pobožno sviđati u pravednosti, istini i velikodušnosti. Treba da se bez zlopamćenja slažete u ljubavi, miru i trajnoj dobrostivosti kao što su se Bogu svidjeli naši ranije spomenuti oci. Ponizno su mislili o onome što se odnosi na Oca i Boga i stvoritelja, ali i na sve ljude.

(3) Na to smo vas tim radije podsjetili jer dobro znamo da pišemo vama koji ste ljudi vjere, odlični ljudi i ljudi koji su se nadvili nad riječi Božje pouke.

LXIII. Posebni poslanici

(1) Onima koji su pristupili takvima i tolikim primjerima dolikuje da podlože vrat i zauzmu mjesto poslušnosti pa da, smirivši nerazumnu pobudu, bez ljage dopremo do cilja koji je pred nas postavljen u istini.

(2) Pribavit ćete nam radost i veselje ako poslušate što smo vam po Duhu Svetomu napisali i nepravednu srdžbu svoje zavisti uništite po pozivu koji s obzirom na mir i slogu izrazismo u ovome pismu.

(3) Poslali smo vjerne i razborite muževe koji su među vama neporočno živjeli od mladosti do starosti. Oni će biti svjedoci između vas i nas.

(4) To smo učinili da znadete da je sva naša briga bila i jest da što prije dođete do mira

LXIV. Svevidljivi Bog

(1) Na kraju: neka svevidljivi Bog i Gospodar duhova i Gospodin svakoga tijela koei je izabrao Gospodina Isusa Krista i koji je po njemu nas odabrao za vlastiti

narod dade po našem Velikom svećeniku i zaštitniku svakoj duši koja prizove njegovo veličanstvo i sveto ime vjeru, strah, mir, strpljivost, velikodušnost, uzdržljivost, čvrstoću i umjerenost da se sviđa njegovu imenu. Neka je po Isusu njemu slava i veličajnost, moć i čast i sada i za sve vjekove vjekova. Amcn.

LXV. Završna želja

(1) Klaudija Efeba, Valerija Bitona i Fortunata, naše poslanike, u miru i veselju što brže nam vratite da nam najhitrije moguće dojavu poželjni i željeni mir te se i mi u najskorije vrijeme razveselimo radi vašega mira.

(2) Neka je milost Gospodina našega Isusa Krista s vama i sa svima što ili je Bog pozvao po njemu. Neka mu je po Njemu slava, čast, moć i veličanstvo, vječno prijestolje, od vjekova za vijeke vjekova.

Amen.

Objavio/la Crkveni dokumenti u 08:22

[Noviji post](#)

[Početna stranica](#)

[Stariji postovi](#)

Sadržaj:

Dokumenti crkvenog učiteljstva:

Dokumenti Drugog vatikanskog sabora

Dekreti Tridentskog sabora

Definicija o svetim slikama (II. nicejski sabor)

Pastor aeternus (I. vatikanski sabor)

Syllabus (Pio IX.)

Antimodernistička zakletva (Pio X.)

Pascendi (Pio X.)

Lamentabili (Pio X.)

Humani generis (Pio XII.)

Dominus Iesus

Kršćanski spisi:

Didache - nauk dvanaest apostola

Barnabina poslanica

Klement Rimski - Poslanica Korinćanima

Zapisi predaje:

Božanstvo Isusa Krista

Presveto Trojstvo

Apostolska Predaja

Apostolsko nasljeđe

Primat apostola Petra

Primat rimskog biskupa (pape)

Petrovo prisustvo u Rimu

Svetkovanje dana Gospodnjeg

Marijino trajno djevičanstvo

Štovanje svetaca i anđela

Broj posjeta:

Free Site Counters
